

Bruselj, 10. december 2025
(OR. en)

16451/25

**Medinstitucionalna zadeva:
2025/0221 (COD)**

**TRANS 628
ENER 654
CODEC 2029
POLMIL 409
COMPET 1304
MI 1016
CADREFIN 363
FIN 1517**

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Svet
Zadeva:	Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope za obdobje 2028–2034, spremembi Uredbe (EU) 2024/1679 in razveljavitvi Uredbe (EU) 2021/1153 – delni splošni pristop

I. UVOD

1. Evropska komisija je 16. julija 2025 sprejela predlog večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2027, ki vključuje predlog za Instrument za povezovanje Evrope (v nadaljnjem besedilu: IPE). Cilj predloga o IPE je zagotoviti pravno podlago za obdobje 2028–2034 za naložbe v vseevropska omrežja prometne in energetske infrastrukture, vključno s projekti na področjih vojaške mobilnosti in čezmejnimi projekti na področju energije, zlasti energije iz obnovljivih virov.

2. Cilji predloga o IPE na področju prometa so:

- a) prispevanje k dokončanju vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T), s poudarkom zlasti na infrastrukturnih projektih z močno čezmejno razsežnostjo;
- b) prispevanje k dokončanju pametnega, odpornega, varnega, interoperabilnega, razogljičenega in trajnostnega TEN-T;
- c) vlaganje v čezmejne povezave s tretjimi državami, s katerimi se izvajajo informativni zemljevidi TEN-T;
- d) prilagoditev TEN-T za dvojno rabo prometne infrastrukture za izboljšanje civilne in vojaške mobilnosti po vsej EU.

3. Cilji predloga o IPE na področju energije so:

- a) kot osrednji cilj prispevanje k razvoju projektov skupnega interesa in projektov vzajemnega interesa v skladu z uredbo TEN-E, da se podpreta uresničevanje notranjega trga in dokončanje energetske unije s podpiranjem čezmejnih infrastrukturnih projektov v EU in s sosednjimi tretjimi državami;
- b) izboljšanje interoperabilnosti omrežij, pospeševanje razogljičenja gospodarstva, odprava ozkih grl pri medsebojnih povezavah, spodbujanje zaščite in odpornosti kritične infrastrukture ter zagotavljanje zanesljivosti oskrbe;
- c) lajšanje čezmejnega sodelovanja na področju energije, zlasti s podporo čezmejnemu projektom na področju energije iz obnovljivih virov ali v okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov, vzpostavljenega na podlagi Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov.

II. STANJE V SVETU

4. Komisija je predlog o IPE in priloženo oceno učinka 22. julija 2025 predstavila Delovni skupini za intermodalni promet in omrežja.
5. Da bi bilo delo Sveta usklajeno in strukturirano je Odbor stalnih predstavnikov v skladu s členom 19(3) Poslovnika Sveta na seji 3. septembra 2025 odobril ustanovitev Ad hoc delovne skupine za Instrument za povezovanje Evrope (v nadaljnjem besedilu: AHWP CEF)¹. AHWP CEF se je med 10. septembrom in 19. novembrom 2025 sestala šestkrat in razpravljala o kompromisnih besedilih predsedstva.
6. Predsedstvo je na podlagi pripomb držav članic na seji AHWP CEF 19. novembra 2025 dodatno revidiralo kompromisno besedilo, o katerem je Odbor stalnih predstavnikov razpravljajal 3. decembra 2025. Med razpravo je bila izražena široka podpora kompromisnemu besedilu predsedstva, potrebnih je bilo le nekaj prilagoditev.
7. Spremembe v primerjavi s predlogom Komisije so v krepkem tisku in podčrtane, črtano besedilo pa je označeno z [...]. Spremembe v primerjavi z zadnjim dokumentom, ki je bil Odboru stalnih predstavnikov predstavljen 3. decembra 2025, so dodatno še v ležečem tisku.

¹ ST 11716/25.

III. GLAVNI ELEMENTI KOMPROMISNEGA BESEDILA PREDSEDSTVA

8. Ker je predlog o IPE povezan z naslednjim VFO, so bile vse določbe, ki imajo proračunske posledice ali so horizontalne narave, izločene iz razprav in postavljene v oglate oklepaje ter tako izključene iz delnega splošnega pristopa, dokler ne bo nadaljnjega napredka v zvezi z VFO. Te določbe, ki so v besedilu navedene v oglatih oklepajih, se nanašajo na sklicevanje na finančna sredstva v tekočih cenah in na deflator (uvodna izjava 1), sklicevanja na instrument InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost in mehanizem izvajanja instrumenta Globalna Evropa (uvodni izjavi 19 in 20), sklicevanje na uredbo o smotrnosti (uvodna izjava 28), trajanje programa (člen 1), proračun (člen 4), podporo, zagotovljeno prek instrumenta InvestEU in mehanizma izvajanja instrumenta Globalna Evropa (člen 8, odstavki 3 do 5) ter diferencirane stopnje sofinanciranja (člen 10, odstavki 6 do 8). Določbe v oglatih oklepajih se lahko med pogajanji po potrebi pregledajo.
9. V kompromisnem besedilu predsedstva tudi niso obravnavana vprašanja v zvezi z dodatnim fiksnim namenjanjem sredstev in geografskim ravnovesjem, za katera je bilo ocenjeno, da so medsektorska in da presegajo program IPE.
10. Spremembe horizontalnih določb:
 - a) **cilji programa** – člen 3 – večji poudarek je bil namenjen prispevku IPE k razogljičenju, povezovanju in konkurenčnosti enotnega trga. V uvodni izjavi je bilo vstavljeno posebno besedilo, v katerem je poudarjeno, da je treba pri tehtanju čezmejne razsežnosti projektov upoštevati geografske posebnosti vsake države članice.
 - b) **Tretje države, pridružene programu** – člen 7 – neposredno v ta člen niso bile vključene nobene spremembe, so pa bila v uvodni izjavi 31 dodana pojasnila o obstoječem načinu delovanja, tudi v zvezi s pomenom ohranjanja enakih konkurenčnih pogojev.

- c) **Upravičenost** – člen 9 – člen je bil preoblikovan, da bi se izboljšali pravna ustreznost in jasnost z določitvijo meril za upravičenost in opredelitvijo vsebine programov dela. Dodan je bil nov člen 9a o merilih za dodelitev, (i) da se pojasni, da se merila za dodelitev določijo v programih dela (in se lahko podrobneje opredelijo v dokumentih v zvezi s postopkom dodeljevanja), in (ii) da se določijo elementi, ki jih Komisija lahko upošteva pri določanju meril za dodelitev. Te spremembe so upoštevane tudi v uvodni izjavi 24. Poleg tega je bil črtan odstavek 7, saj bi ga bilo mogoče razlagati na način, ki bi znatno omejil možnost, da se zaprosi za financiranje infrastrukturnih projektov, zlasti tistih s predhodnimi nacionalnimi obveznostmi financiranja.
- d) **Skladnost z drugimi programi VFO** – člen 12(3a) – uvedena je bila določba, ki upošteva potrebo po skladnosti in dopolnjevanju med programi dela za izvajanje programa IPE in Evropskim skladom za konkurenčnost, ki bi morali – skupaj z načrti za nacionalna in regionalna partnerstva – zagotoviti boljše kritje finančnih potreb držav članic za infrastrukturne projekte. Drugi elementi v zvezi z operativno skladnostjo so zajeti v členih v oglatih oklepajih in uvodnih izjavah kompromisnega besedila.
- e) **Dopolnilna pravila v zvezi z dodeljevanjem nepovratnih sredstev** – člen 10 – vključena so bila pojasnila za zagotovitev, da so upravičenci do nepovratnih sredstev ustrezno vključeni v primeru kakršnega koli zmanjšanja ali ukinitve nepovratnih sredstev.
- f) **Komitologija** – členi 12, 12a in 15 – da bi se zagotovila ustrezna vključenost držav članic v oblikovanje programov dela in izbiro projektov za financiranje IPE, je bil svetovalni postopek nadomeščen s postopkom pregleda. Poleg tega je bila vključena klavzula o nepredložitvi mnenja v zvezi s sprejetjem programov dela.

11. Spremembe določb o prometu:

- a) opredelitev pojmov – člen 2 – pojasnjenih ali dodanih je bilo več opredelitev pojmov, vključno s pojmom „prometna infrastruktura z dvojno rabo“ in „globalni projekt“.
- b) Cilji programa – člen 3 – v odstavku 2(a)(i)(1) je bilo dodano izrecno sklicevanje na **evropske prometne koridorje**, da bi se pojasnil obseg projektov, ki bi bili lahko upravičeni do financiranja.
- c) **Upravičenost (projektov na področju vojaške mobilnosti)** – člen 9(4), člen 9(8) in uvodna izjava 24 – izpostavljen je bil pomen ustreznega upoštevanja varnosti in javnega reda v času postopkov dodeljevanja.
- d) Po obsežnih posvetovanjih je bila spremenjena **Priloga** z okvirnim seznamom projektov skupnega interesa s čezmejno razsežnostjo, zlasti da bi se upoštevalo: (i) različne tehnične prilagoditve, (ii) vključitev novih čezmejnih povezav, ki jih v prvotnem predlogu Komisije ni bilo, in (iii) razširitve nekaterih obstoječih odsekov v primeru železniških prog za visoke hitrosti. Hkrati je bilo v uvodni izjavi 4 poudarjeno, da Priloga zgolj navaja primere in torej ne prejudicira izbire projektov za sofinanciranje IPE niti ne določa finančnih obveznosti na strani držav članic.

12. Spremembe določb o energiji:

- a) nova uvodna izjava pojasnjuje **povezave med okrepitvijo in razpoložljivostjo notranjega omrežja ter zmogljivostjo čezmejnih medsebojnih povezav**.
- b) Vstavljeno je bilo posebno besedilo, da bi se zagotovilo, da bodo **upoštevane** geografske posebnosti držav članic, tudi **otoških držav članic**.
- c) **Opredelitev pojmov** – člen 2 – opredelitev čezmejnega projekta na področju energije iz obnovljivih virov je bila spremenjena, da bi se po potrebi upoštevala **priključitev na distribucijsko ali prenosno omrežje**, če je sestavni del projekta. Ta sprememba velja tudi za projekte za shranjevanje, opredeljene v tem členu.

- d) **Cilji programa** – člen 3 – v odstavku 2(b)(i) je bila izrecno poudarjena **osrednja vloga projektov skupnega interesa in projektov vzajemnega interesa**. Vključena je bila **odprava ozkih grl pri medsebojnih povezavah**, k odpornosti energetske infrastrukture pa je bila dodana **zaščita kritične energetske infrastrukture**. Zaščita kritične energetske infrastrukture je upoštevana tudi v uvodnih izjavah. Dodatno je bilo pojasnjeno področje uporabe člena 3(2)(b)(ii) je bilo dodatno pojasnjeno, kar zadeva cilj podpiranja čezmejnega sodelovanja na področju energije, tj. zlasti pri projektih na področju energije iz obnovljivih virov.
- e) V členu 3, odstavek 2(b)(ii), je bilo tudi pojasnjeno, da so lahko med projekti, ki se lahko podprejo prek mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov, tudi projekti za shranjevanje, kadar so izpolnjeni pogoji v skladu s členom 33 Uredbe (EU) 2018/1999.
- f) **Čezmejni projekti na področju energije iz obnovljivih virov** – člen 11 – odstavek 2 je bil spremenjen, da bi se koristim čezmejnih projektov na področju energije iz obnovljivih virov dodali razogljčenje, prožnost sistema in shranjevanje. Taki projekti se ocenijo tudi glede na morebitne posebne koristi, če so neločljivo povezani z razširitvijo čezmejnih energetske omrežij. To je bilo upoštevano v odstavku 4.

- g) **Dodelitev največ 5 % proračuna programa mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov** – člen 11 – odstavek 5 je bil spremenjen, da se je dodalo, da je dodelitev mogoča tudi, če se z njo financirajo projekti, ki omogočajo **stroškovno učinkovito vključevanje obnovljivih virov energije v energetske sistem**. Če je bil 5-odstotni prispevek v mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov v celoti dodeljen do 1. januarja 2031, se lahko Komisija poleg tega odloči, da dodeli dodaten prispevek, ki ne presega 5 % preostalega proračuna tega programa (novi odstavek 5a). Komisija pred tem oceni uvajanje čezmejnih projektov na področju energije iz obnovljivih virov na trg in povpraševanje po njih ter delovanje mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov. Ta sprememba je bila upoštevana tudi v uvodnih izjavah.
- h) **Programi dela** – člen 12 – dodan je bil nov odstavek 2(a), da bi se v programih dela v energetske sektorju jasneje upoštevali projekti skupnega interesa in projekti vzajemnega interesa, katerih cilj je boljša integracija notranjega energetskega trga ter odprava energetske izoliranosti in ozkih grl pri medsebojnih elektroenergetskih povezavah. To je upoštevano tudi v uvodnih izjavah.
- i) V členu 12 je bil vstavljen tudi odstavek 2(b), tako da so v programih dela navedeni ocenjeni zneski za specifične cilje na področju energije, ob upoštevanju razvoja energetske politike EU, med drugim okvira za razogljičenje energetskega sistema. To sprememba je upoštevana v uvodnih izjavah 10 in 18.
13. Po seji Odbora stalnih predstavnikov 3. decembra 2025 so bili vneseni še nekateri popravki. Ti popravki ne spreminjajo pomena besedila. Z njimi so bili usklajeni izrazi in odpravljene pravopisne napake.

IV. PREUČITEV V DRUGIH INSTITUCIJAH

14. V EP se čaka na odločitev odbora glede predloga. Za predlog sta skupaj odgovorna Odbor za industrijo, raziskave in energetiko (ITRE) ter Odbor za promet in turizem (TRAN). Poročevalka odbora ITRE Kamila GASIUK-PIHOWICZ (PL, EPP) in poročevalka odbora TRAN Oihane Agirregoitia MARTÍNEZ (ES, Renew) sta bili imenovani 3. oktobra 2025. Trije odbori so bili zaproseni za mnenje: za varnost in obrambo (SEDE), okolje, podnebje in varnost hrane (ENVI) ter regionalni razvoj (REGI). Odbor za proračun (BUDG) bi moral pripraviti proračunsko oceno. Parlament naj bi poročilo sprejel sredi leta 2026.
15. Evropski ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij trenutno pripravljata mnenji o zakonodajnem predlogu.

V. ZAKLJUČEK

16. Svet naj na podlagi besedila iz priloge k temu dopisu sprejme delni splošni pristop.
17. Ta delni splošni pristop bo predstavljal mandat Sveta za pogajanja z Evropskim parlamentom v okviru rednega zakonodajnega postopka.

2025/0221 (COD)

Predlog

UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope za obdobje 2028–2034, spremembi Uredbe (EU) 2024/1679 in razveljavitvi Uredbe (EU) 2021/1153

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 172, prvi odstavek, in člena 194(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

¹ *UL L..., str.

² *UL L..., str.

- (1) S to uredbo se vzpostavi program „Instrument za povezovanje Evrope“ (v nadaljnjem besedilu: program), da bi se spodbudile naložbe na področju vseevropskih prometnih in energetskih omrežij ter okrepilo financiranje iz javnega in zasebnega sektorja, hkrati pa zagotovila povečanje pravne varnosti in spoštovanje načela tehnološke nevtralnosti. Cilj programa je tudi olajšati čezmejno sodelovanje na področju energije iz obnovljivih virov, na primer s podporo čezmejnemu projektu. Program bi moral olajšati celovito izkoriščanje sinergij med prometnim in energetskim sektorjem, kar bo povečalo učinkovitost ukrepanja Unije in omogočilo optimizacijo stroškov izvajanja. [Ta uredba določa finančna sredstva za program. Za namene te uredbe se tekoče cene izračunajo z uporabo fiksnega deflatorja v višini 2 %.]
- (2) Učinkovit prevoz oseb³ in blaga je bistven steber za delovanje Unije, saj ima ključno vlogo pri spodbujanju konkurenčnosti in gospodarske rasti, zagotavljanju kohezije ter doseganju podnebnih in okoljskih ciljev. Z zagotavljanjem prostega in učinkovitega pretoka oseb in blaga na dobro povezanem in dokončanem enotnem trgu se izboljšuje povezljivost, zagotavlja dostop do delovnih mest in storitev ter podpirajo lokalna gospodarstva in trgovina. Hkrati je razogljiven in trajnosten prometni sistem pogoj za doseganje podnebnih ciljev Unije ter za obravnavanje strateške in netrajnostne odvisnosti gospodarstva Unije od fosilnih goriv. Učinkovit in varen tovorni promet je nujen za dobavo potrebnega blaga državljanom, ohranjanje delovanja našega gospodarstva in podporo naši vojaški varnosti. V poročilu Maria Draghija o prihodnosti konkurenčnosti Evrope⁴ je priznan pomen povečanja naložb v prometno infrastrukturo, poleg tega sta poudarjena potreba po integriranem multimodalnem prometnem trgu ter veliko povpraševanje po razogljivenju in čistih rešitvah. Navedeno poročilo poziva k spodbujanju digitalizacije v Uniji v ključnih gospodarskih sektorjih, kot je promet. V poročilu Enrica Lette o prihodnosti notranjega trga je prometni sektor poudarjen kot ključno področje, na katerem je poglobljeno evropsko povezovanje bistveno za popolno sprostitvev potenciala notranjega trga.

³ Vključno z osebami z zmanjšano mobilnostjo in invalidi.

⁴ Mario Draghi, A competitiveness strategy for Europe (Strategija za konkurenčnost za Evropo), september 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en

Zlasti je poudarjeno, da je treba dokončati omrežje TEN-T ter da ima vseevropsko železniško omrežje za visoke hitrosti priložnost, da korenito spremeni evropska potovanja in pospeši povezovanje Unije. V poročilu Saulija Niinistöja o civilni in vojaški pripravljenosti Evrope so poudarjeni pomen prometnih koridorjev z dvojno rabo za vojaške premike in dobavne verige ter odpornost prometne infrastrukture na podnebne spremembe in potreba po varnih pomorskih oskrbovalnih poteh, ki se uporabljajo za zunanjo trgovino Unije.

- (3) Unija bi morala olajšati izvajanje projektov v prikrajšanih, manj povezanih, podeželskih, otoških, obalnih, obrobni, prometno obremenjenih, najbolj oddaljenih ali izoliranih regijah **ter državah članicah, pa tudi otoških državah članicah**, da bi **zmanjšala energetska izoliranost in** omogočila dostop do vseevropskih energetskih in prometnih omrežij ter s tem prinesla koristi celotni Uniji na področju varnosti, konkurenčnosti ter socialne, ekonomske in teritorialne kohezije. Uredba (EU) 2024/1679 Evropskega parlamenta in Sveta⁵ opredeljuje infrastrukturo vseevropskega prometnega omrežja, določa zahteve, ki jih mora izpolnjevati, in predvideva ukrepe za njegovo vzpostavljanje. Ta uredba predvideva dokončanje jedrnega omrežja vseevropskega prometnega omrežja do leta 2030 in razširjenega jedrnega omrežja do leta 2040 z vzpostavitvijo nove infrastrukture ter precejšnjo nadgradnjo in obnovo obstoječe. S tem bo zagotovljeno visoko zmogljivo omrežje za prevoz potnikov in blaga.

⁵ Uredba (EU) 2024/1679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja, spremembi uredb (EU) 2021/1153 in (EU) št. 913/2010 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1315/2013 (UL L, 2024/1679, 28.6.2024).

- (4) Za doseganje ciljev iz Uredbe (EU) 2024/1679 je treba **z novo ali nadgrajeno infrastrukturo, med drugim z odpravo manjkajočih povezav**, finančno podpreti čezmejni razvoj **projektov skupnega interesa s čezmejno razsežnostjo**. **Taka čezmejna razsežnost je prisotna na evropskih prometnih koridorjih, tudi na železniških odsekih in odsekih celinskih plovih poti iz Priloge k tej uredbi. V to prilogo so vključeni tudi dodatni projekti na celovitem omrežju in [...] pristanišča, ki imajo skupaj s [...] svojimi povezavami z zaledjem čezmejno razsežnost**. **Okvirni seznam projektov skupnega interesa s čezmejno razsežnostjo iz priloge zgolj navaja primere in ne daje prednosti ali posega v člen 8(5) Uredbe (EU) 2024/1679. Projekti skupnega interesa s čezmejno razsežnostjo, ki niso vključeni v Prilogo, niso izključeni iz podpore v okviru tega programa, če izpolnjujejo ustrezna merila. Pri tehtanju čezmejne razsežnosti projektov, upravičenih do financiranja v okviru tega programa, bi bilo treba upoštevati geografske posebnosti vsake države članice, zlasti otoških držav članic.** [...]
- (4a) **Program bi moral podpirati razvoj pametnega, odpornega in trajnostnega omrežja TEN-T. Pametno omrežje TEN-T bi moralo biti opremljeno z interoperabilnimi in digitalnimi sistemi za upravljanje prometa, kot so ERTMS, ITS, SESAR, VTMS in RIS. Odporno omrežje TEN-T bi moralo biti pripravljeno na soočanje s spreminjajočim se podnebjem in geopolitičnimi razmerami, pa tudi z naravnimi nevarnostmi, hibridnimi in kibernetскими grožnjami, nesrečami, ki jih povzroči človek, in motnjami. Trajnostno omrežje TEN-T bi moralo omogočiti razogljičen promet, na primer z uvajanjem alternativnih goriv. Poleg tega se promet na dolge razdalje sooča s pomanjkljivo interoperabilnostjo in infrastrukturo, ki bi omogočala varno izvajanje storitev; program bi moral obravnavati tudi ta vprašanja.** [...]

- (4b) [...] **K**adar je ustrezno, [...] **bi morali biti** ukrepi, ki jih podpira program [...], skladni z delovnimi načrti za koridor, pripravljenimi v skladu s členom 54 Uredbe (EU)2024/1679, in s celotnim razvojem omrežja z vidika smotrnosti in interoperabilnosti.
- (5) V Skupni beli knjigi o prihodnosti evropske obrambe Pripravljenost 2030⁶ je vojaška mobilnost priznana kot bistven element varnosti in obrambe Unije, dodana vrednost Unije pa je poudarjena pri podpiranju infrastrukture za dvojno rabo za mobilnost. V Uredbo (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta⁷ so bila prvič vključena namenska sredstva za razvoj prometne infrastrukture za civilno-obrambno dvojno rabo. Bistveno je, da prometna infrastruktura Unije omogoča hitre in učinkovite premike vojaškega osebja, materiala in opreme po zraku, kopnem in vodi. Zato bi bilo treba infrastrukturo za vse načine prevoza [...] nadgraditi tako, da bo izpolnjevala vojaške zahteve. Program bi si moral prizadevati za dopolnjevanje s posebnimi dejavnostmi, podprtimi v okviru Evropskega sklada za konkurenčnost (tudi v zvezi s pomembnimi projekti skupnega evropskega interesa), zlasti za povečanje dostopa in razpoložljivosti zmogljivosti za vojaško mobilnost v državah članicah ter podporo razvoja digitalnih rešitev za olajšanje vojaške mobilnosti, pa tudi ukrepov, podprtih v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva.

⁶ Skupna bela knjiga o prihodnosti evropske obrambe Pripravljenost 2030 (JOIN(2025) 120 final z dne 19. marca 2025).

⁷ Uredba (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1316/2013 in (EU) št. 283/2014 (UL L 249, 14.7.2021, str. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

- (6) Cilj programa na področju vojaške mobilnosti je prispevati k omogočanju prevoza vojaške opreme in osebja po vsej EU hitro in v velikem obsegu, ob upoštevanju vojaškega strokovnega znanja na ravni EU. Program bi moral biti skladen s prizadevanji EU za povečanje obrambne pripravljenosti EU, kot je navedeno v skupni beli knjigi o prihodnosti evropske obrambe do leta 2030, **ter v celoti spoštovati suverenost držav članic EU nad njihovim nacionalnim ozemljem in nacionalne postopke odločanja v zvezi z vojaško mobilnostjo. Program bi se moral osredotočati na ukrepe, povezane s štirimi prednostnimi koridorji za vojaško mobilnost EU, določenih v Prilogi II k „Vojaškim potrebam za vojaško mobilnost znotraj EU in širše“, ki jih je Svet odobril 17. marca 2025, in v vseh naknadno odobrenih nadaljnjih revizijah. To ne bi smelo izključevati možnosti podpiranja drugih ukrepov v zvezi z infrastrukturo z dvojno rabo v skladu z merili iz te uredbe.**
- (7) Unija je razvila svoje vesoljske sisteme za določanje položaja, navigacijo in določanje časa (Galileo, EGNOS in LEO PNT), program za opazovanje in spremljanje Zemlje (Copernicus, EOGS) ter varno povezljivost (GOVSATCOM in IRIS²). Vsi ponujajo napredne storitve, ki omogočajo pomembne gospodarske koristi za javne in zasebne uporabnike. Zato bi morala biti vsaka prometna ali energetska infrastruktura, ki se financira iz IPE in uporablja storitve PNT ali opazovanja Zemlje, tehnično združljiva s temi sistemi. Za zagotovitev take združljivosti se lahko v programu dela po potrebi zagotovi, da so ukrepi, ki jih podpira IPE in vključujejo določanje položaja, navigacijo in določanje časa, povezljivost ali tehnologijo za opazovanje, tehnično združljivi z vesoljskimi sistemi EU.
- (8) Strategija ProtectEU poudarja, da je varnost temelj, na katerem se gradijo vse naše svoboščine, izhaja pa iz stališča, da je treba varnost vključiti v vse politike EU.

- (9) Razširitev in nadgradnja energetske infrastrukture sta bistvena pogoja za resnično, popolno in medsebojno povezano energetske unijo, ki zagotavlja energetske varnost in neodvisnost Unije, cenovno dostopnost energije, konkurenčnost industrije ter hkrati izpolnjuje podnebne in energetske cilje Unije do leta 2030 in doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050. Energetska omrežja so nujna za vključevanje dodatne proizvodnje energije iz obnovljivih virov, vključno z odobalno proizvodnjo, za pospeševanje razogljičenja in elektrifikacije industrije ter za zagotavljanje dobro delujočega, **prožnega** in konkurenčnega notranjega energetskega trga, ki omogoča zanesljivo in cenovno dostopno oskrbo z energijo, **med drugim s povezovanjem območij z velikim potencialom za proizvodnjo energije in območij s pričakovanim velikim povpraševanjem**. V poročilu Maria Draghija je priznan tudi pomen povečanja naložb v energetske infrastrukturo. Posebej so izpostavljene naložbe v energetska omrežja in potreba po hitrem povečanju uvajanja čezmejne energetske infrastrukture, da bi se zagotovilo vključevanje energije iz obnovljivih virov v evropski sistem in razogljičenje evropske industrije. Komisija je v dogovoru o čisti industriji⁸ in akcijskem načrtu za cenovno dostopno energijo⁹ poudarila ključno vlogo dokončanja energetske unije z naložbami v energetske infrastrukturo in čezmejna omrežja **in njihovo vzpostavitvijo** za zaščito konkurenčnosti evropske industrije in blaginje ljudi ter za cenovno dostopnost in zanesljivost oskrbe z energijo. Akcijski načrt za cenovno dostopno energijo navaja, da bi moral prehod na čisto energijo ustvariti koristi za vse ljudi, skupnosti in podjetja. V skladu s poročilom Agencije za sodelovanje energetske regulatorjev o spremljanju elektroenergetske infrastrukture¹⁰ bodo potrebe po čezmejnih zmogljivostih do leta 2030 znašale 66 GW, od katerih je 32 GW še neizpoljenih. Podpora za čezmejne projekte v okviru programa bo imela pomembno vlogo pri odpravljanju te vrzeli.

⁸ COM/2025/85 final.

⁹ COM/2025/79 final.

¹⁰ ACER: Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system, 2024 Monitoring Report (Razvoj elektroenergetske infrastrukture za podporo konkurenčnemu in trajnostnemu energetskega sistema, poročilo o spremljanju za leto 2024), https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER_2024_Monitoring_Electricity_Infrastructure.pdf.

- (10) Posebno pozornost bi bilo treba nameniti čezmejnim energetskim povezavam, vključno s kompleksnimi projekti, kot so hibridni povezovalni daljnovodi, vključno s tistimi, ki so potrebni za doseganje cilja 15-odstotne elektroenergetske medsebojne povezanosti do leta 2030, določenega z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹.

Komisija je v akcijskem načrtu za cenovno dostopno energijo poudarila, da bosta ambiciozna elektrifikacija energetskega sistema in širjenje čistih virov proizvodnje povečala energetske učinkovitost energetskega sektorja kot celote, pomagala pri razogljičenju industrijskega sektorja, sektorja mobilnosti ter – z drugimi rešitvami – sektorja ogrevanja in hlajenja ter povečala delež čiste in domače proizvodnje energije, ter napovedala začetek akcijskega načrta za elektrifikacijo v letu 2026.

- (11) Uredba (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta¹² določa smernice za pravočasen razvoj in interoperabilnost vseevropske energetske infrastrukture. Vključuje opredelitev projektov skupnega interesa in projektov vzajemnega interesa ter določa pogoje za upravičenost teh projektov do finančne pomoči Unije. Vendar projekti skupnega interesa in projekti vzajemnega interesa zaradi svoje čezmejne narave ne ustvarjajo le pomembnih pozitivnih zunanjih učinkov in spodbujajo solidarnost, temveč nosilcem projektov prinašajo tudi posebne izzive zaradi svoje povezanosti z več območji pravne pristojnosti, izzivov pri usklajevanju ter pogosto asimetrične porazdelitve stroškov in koristi **med državami gostiteljicami in širše.**

¹¹ Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

¹² Uredba (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2022 o smernicah za vseevropsko energetske infrastrukturo, spremembi uredb (ES) št. 715/2009, (EU) 2019/942 in (EU) 2019/943 ter direktiv 2009/73/ES in (EU) 2019/944 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013 (UL L 152, 3.6.2022, str. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

Zato potrebujejo podporo na ravni Unije **in bi jim bilo treba nameniti posebno pozornost v okviru energetskih ciljev tega programa, skladno z razdelitvijo sredstev, določeno v Uredbi (EU) 2021/1153. Komisija bi morala tako kot pri Instrumentu za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027 redno ocenjevati porabo sredstev v okviru energetskih ciljev tega programa, da se zagotovi ustrezna razpršenost v skladu s povpraševanjem na trgu in potrebo po dokončanju energetske unije.**

- (12) Cilj programa na področju energije je prispevati k razvoju projektov skupnega interesa in projektov vzajemnega interesa zaradi spodbujanja povezovanja energetskega trga in čezmejne interoperabilnosti energetskih omrežij. Cilj je tudi pospešiti razogljichenje, **zmanjšati energetska izoliranost in odpraviti ozka grla pri medsebojnih povezavah,** spodbujati energetska učinkovitost in zagotavljati zanesljivost oskrbe ter spodbujati čezmejno sodelovanje na področju energije, vključno s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, ter objektov za shranjevanje, ki ne izpolnjujejo meril za upravičenost iz Uredbe (EU) 2022/869. **Pri tehtanju čezmejne razsežnosti projektov, upravičenih do financiranja v okviru tega programa, pa tudi pri ocenjevanju energetske izoliranosti in ranljivosti ter zanesljivosti oskrbe bi bilo treba upoštevati geografske posebnosti vsake države članice, zlasti otoških držav članic [...]** Pri tem bi bilo treba upoštevati interese vseh deležnikov, na katere bi lahko to vplivalo, **in narediti analizo stroškov in koristi projektov.**
- (13) Čezmejno sodelovanje med državami članicami ali med državami članicami in tretjimi državami na področju energije iz obnovljivih virov je ključno za doseganje ciljev Unije glede razogljichenja, konkurenčnosti, dokončanja notranjega energetskega trga in zanesljivosti oskrbe na stroškovno učinkovit in trajnosten način. Cilj programa je odpraviti tveganje, da bo čezmejno sodelovanje brez finančne pomoči Unije ostalo na suboptimalni ravni.

- (14) Čezmejni projekti na področju energije iz obnovljivih virov bi morali omogočiti prihranek stroškov pri uvajanju **in vključevanju** energije iz obnovljivih virov po vsej Uniji ali druge koristi za **razogljčenje**, povezovanje sistema, **shranjevanje in prožnost sistema**, zanesljivost oskrbe, konkurenčnost ali inovacije [...]. Komisija bi morala pri izbiri projektov zlasti upoštevati njihov prispevek k nadaljnjemu povezovanju notranjega energetskega trga Unije in si prizadevati, da se, kadar je to mogoče, upošteva geografsko ravnovesje. **Ureditve v zvezi s čezmejnimi projekti za shranjevanje na področju energije iz obnovljivih virov ne bi smele biti omejene na sosednje države članice in fizično dobavo energije ali storitve prožnosti.** V primeru nepovratnih sredstev za dela bi moral vlagatelj dokazati potrebo po odpravi nedelovanja trga ali finančnih ovir, kot so nezadostna komercialna uspešnost, visoki začetni stroški ali pomanjkanje tržnega financiranja.
- (15) Program bi moral omogočiti prenos sredstev v mehanizem Unije za **financiranje** energije iz obnovljivih virov, vzpostavljen s členom 33 Uredbe (EU) 2018/1999¹³, da se zagotovi prispevek k omogočitvenemu okviru iz člena 3(5) Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴, **vkjučno s tehnično in upravno pomočjo za izvajanje mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov.** Ta prenos se lahko nanaša tudi na projekte, ki spadajo v opredelitev čezmejnih projektov na področju energije iz obnovljivih virov. Kjer je ustrezno, bi si morala Komisija prizadevati za prednostno obravnavo take finančne podpore za projekte, ki krepijo nadaljnje povezovanje notranjega energetskega trga Unije, vključno s čezmejnimi projekti na področju energije iz obnovljivih virov.

¹³ Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (Besedilo velja za EGP.).

¹⁴ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

Če so bila sredstva, prenesena v mehanizem Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov, v celoti dodeljena do 1. januarja 2031, lahko Komisija prerazporedi dodatnih 5 % preostalega proračuna tega programa, predvidenega za specifične cilje iz člena 3(2), točka (b), na podlagi temeljite ocene uvajanja čezmejnih projektov na področju energije iz obnovljivih virov na trg in povpraševanja po njih, ob upoštevanju, da morajo biti na voljo sredstva, potrebna za to, da se kot osrednji cilj podpre razvoj projektov skupnega interesa in projektov vzajemnega interesa v skladu s cilji programa iz člena 3(2), točka (b).

- (16) Zagotoviti bi bilo treba sinergije med razvojem vseevropskih prometnih in energetske omrežij ter čezmejnimi projekti na področju energije iz obnovljivih virov z močnim čezmejnimi učinkom, ki jih podpira IPE, ter prometnimi in energetskimi projekti v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, okvirnega programa za raziskave in inovacije ter Evropskega sklada za konkurenčnost. Sinergije bi lahko pomenile tudi podporo pomembnim projektom skupnega evropskega interesa, osredotočenim na čezmejno infrastrukturo v prometnem in energetskem sektorju.

(16a) Razširitev, okrepitev in razpoložljivost notranje omrežne infrastrukture so osrednjega pomena za zagotovitev ustrezne in zanesljive uporabe zmogljivosti čezmejnih medsebojnih povezav, odpravo infrastrukturnih ozkih grl, kot so strukturne prezasedenosti v nacionalnih elektroenergetskih omrežjih, podporo nadaljnjemu povezovanju notranjega energetskega trga in dokončanje energetske koridorjev, kar bo nazadnje prispevalo k uresničitvi energetske unije in dostopnim cenam energije ter podprlo konkurenčnost Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2022/869 se lahko nacionalni infrastrukturni projekti s pomembnim čezmejnimi učinkom obravnavajo kot projekti skupnega interesa ali projekti vzajemnega interesa, da se učinkovito podpre in omogoči čezmejna medsebojna povezanost, brez poseganja v čezmejno razporeditev stroškov.

(16b) Zaščita kritične prometne in energetske infrastrukture je nujna, da se zagotovi varnost Unije in neprekinjena oskrba z energijo. Ukrepi za zaščito kritične energetske infrastrukture, ki se sprejmejo v odziv na nastajajoče grožnje, se razlikujejo po obsegu, naravi in nujnosti. Zaščitni ukrepi, vključno s tistimi, ki so povezani s kibernetiko, za zagotovitev odpornosti in robustnosti pri razvoju in nadgradnji projektov so še posebej pomembni za čezmejne infrastrukturne projekte v Uniji in bi jih bilo treba upoštevati pri razvoju projektov skupnega interesa in projektov vzajemnega interesa, ob doslednem spoštovanju suverenosti držav članic EU, kar zadeva njihove interese nacionalne varnosti.

- (17) Program bi si moral prizadevati tudi za usklajenost z ukrepi, ki se financirajo v okviru instrumenta Globalna Evropa. Pomembno je, da so vseevropska prometna in energetska omrežja dobro povezana s tretjimi državami. V zadevnih okvirih politike so določeni projekti skupnega interesa med državami članicami in tretjimi državami ali projekti vzajemnega interesa, ki so prednostna naloga za prometne in energetske povezave iz teh tretjih držav in vanje. Pri teh projektih bi morala biti podpora, zagotovljena v okviru programa, tesno usklajena s podporo, ki se zagotavlja v okviru instrumenta Globalna Evropa. Na področju prometa bi bilo treba dati prednost čezmejnemu odseku **s tretjimi državami**, navedenim v Prilogi k tej uredbi, **da se zagotovi izvedba informativnega TEN-T, kot je določen v Prilogi IV k Uredbi (EU) 2024/1679.**
- (18) Nedavne izkušnje v hitro spreminjajočem se gospodarskem, socialnem in geopolitičnem okolju kažejo potrebo po prožnejšem večletnem finančnem okviru in programih Unije. V ta namen in v skladu s cilji IPE bi bilo treba pri financiranju ustrezno upoštevati spreminjajoče se potrebe politike in prednostne naloge Unije, kot so določene v ustreznih dokumentih, ki jih je objavila Komisija, sklepih Sveta in resolucijah Evropskega parlamenta, hkrati pa zagotoviti zadostno predvidljivost za izvrševanje proračuna. **Kadar se specifični cilji IPE na področju energije izvajajo s programi dela, bi bilo treba določiti ocenjene zneske za specifične cilje na področju energije.**

- (19) [Za zagotovitev skladnosti bi bilo treba proračunsko jamstvo in finančne instrumente v okviru programa, vključno v kombinaciji z drugimi oblikami nepovratne podpore v operacijah mešanega financiranja, izvrševati v skladu z veljavnimi pravili instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost in mehanizmov izvajanja instrumenta Globalna Evropa na podlagi sporazumov, sklenjenih za tovrstno podporo v okviru instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost in mehanizmov izvajanja instrumenta Globalna Evropa.]
- (20) [Kadar naj bi se podpora v okviru programa zagotovila v obliki proračunskega jamstva ali finančnega instrumenta, vključno v kombinaciji z nepovratno podporo v operaciji mešanega financiranja, bi bilo treba tako podporo zagotoviti izključno z instrumentom InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost in mehanizmi izvajanja instrumenta Globalna Evropa v skladu z veljavnimi pravili instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost in mehanizmov izvajanja instrumenta Globalna Evropa.] V primeru, ko instrument InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost uresničuje cilje tega programa, mora biti svetovalna podpora na voljo vsem državam članicam na njihovo zahtevo. Taka podpora bi lahko vključevala razvoj zmogljivosti, podporo za opredelitev, pripravo in izvajanje projektov ter svetovanje o finančnih instrumentih in naložbenih platformah.
- (21) Program bi moral optimizirati uporabo razpoložljivih sredstev s skrbnim spremljanjem razpoložljivih sredstev in po potrebi z zmanjšanjem ali ukinitvijo nepovratnih sredstev. To bi moralo omogočiti, da se proračun, ki je namenjen ukrepu in v določenem časovnem okviru ostane neporabljen, prerazporedi na druge ukrepe, ki spadajo na področje uporabe tega programa.

- (22) Glede na obseg potrebnih del se lahko zgodi, da se pri izvajanju čezmejnega odseka več dejavnosti izvaja vzporedno in da so te podprte z različnimi sporazumi o nepovratnih sredstvih, vendar prispevajo k istemu cilju, ki se imenuje „globalni projekt“. Zaradi prispevanja k učinkovitejši uporabi virov Unije in zagotavljanja celovitega doseganja pomembnih infrastrukturnih ciljev bi moral program omogočati preusmeritev razpoložljivih sredstev v okviru istega globalnega projekta. Brez poseganja v uporabo konkurenčnih postopkov v skladu s členom 192(1) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵ in poleg določb člena 198 navedene uredbe bi morale biti mogoče tako preusmeritev sredstev dodeliti s spremembami prvotnih ukrepov pod pogoji, določenimi v programu dela, vključno z najvišjim prispevkom Unije.
- (23) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta. Ta določa pravila o oblikovanju in izvrševanju splošnega proračuna Unije, vključno s pravili o nepovratnih sredstvih, nagradah, nefinančnih donacijah, javnem naročanju, posrednem upravljanju, finančni pomoči, finančnih instrumentih in proračunskih jamstvih.

¹⁵ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (24) V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 so programi dela in razpisna dokumentacija pravo mesto za določitev bolj tehničnih podrobnosti izvajanja proračuna za celoten nabor politik, ki jih podpira program, vključno s [...] **podrobnejšimi** merili za upravičenost in dodelitev glede na instrument izvajanja proračuna, tj. nepovratna sredstva ali javno naročanje, ter glede na specifične cilje [...] **programa**, ki jih je treba doseči, **tudi z upoštevanjem razvoja energetske politike do leta 2030, 2040 in 2050. Pri oceni projekta bi se lahko kot merila za dodelitev na primer upoštevali prednost in nujnost, kakovost vloge, učinek, zrelost in spodbujevalni učinek ukrepa.** V skladu s členom 136 finančne uredbe bi morale za dobavitelje z visokim tveganjem iz varnostnih razlogov veljati omejitve upravičenosti. **To bi bilo treba upoštevati zlasti pri ukrepih za vojaško mobilnost.**
-

- (25) Podpora, ki jo zagotavlja program, bi morala spodbujati naložbe z odpravljanjem nedelovanja trga ali suboptimalnih razmer za naložbe, in sicer sorazmerno, pri čemer bi bilo treba preprečiti podvajanje ali izrivljanje, in s spodbujanjem zasebnega financiranja ter bi morala imeti jasno dodano vrednost Unije. Brez poseganja v uporabo členov 107 in 108 PDEU za nacionalna sredstva bo ta pristop zagotovil skladnost med ukrepi v okviru programa in pravili o državni pomoči, s čimer se bo preprečilo neupravičeno izkrivljanje konkurence na notranjem trgu. **Podobno bi moralo biti mogoče kombiniranje s programi podpore, kot so pogodbe na razliko, če se zagotovi skladnost s pravili o državni pomoči in prepreči izkrivljanje konkurence.** Poleg tega se lahko ukrepi IPE ter unije prihrankov in naložb¹⁶ medsebojno podpirajo, saj je lahko javno financiranje učinkovito pri zmanjševanju tveganja velikih infrastrukturnih projektov in privabljanju zasebnih naložb v EU, kar ustvarja pomemben učinek vzvoda. **Program bi moral biti na primer odprt za projekte javno-zasebnih partnerstev.** Hkrati lahko vse večja razpoložljivost učinkovitih kolektivnih naložbenih podjetij, kot so evropski dolgoročni investicijski skladi (ELTIF), učinkovito spodbuja dolgoročne naložbe institucionalnih in drugih zasebnih vlagateljev v infrastrukturne projekte ter tako dopolnjuje in povečuje sredstva, ki so na voljo iz IPE.
- (26) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja varnostnih zahtev programa s programi dela bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi se morala izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije¹⁷.

¹⁶ COM/2025/124 final.

¹⁷ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13–18).

(27) V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸ ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95¹⁹, (Euratom, ES) št. 2185/96²⁰ in (EU) 2017/1939²¹ je treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti in goljufij, izterjavo izgubljenih, nepravilno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga nezakonita ravnanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot so določena v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta²².

¹⁸ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>.

¹⁹ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1,

ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²⁰ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2,

ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²¹ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1,

ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

²² Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, podeliti potrebne pravice in dostop Komisiji, OLAF, EJT in Evropskemu računskemu sodišču ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice. Tretje države, ki so pridružene programu, odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podelijo potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti.

- (28) [Program naj bi se izvajal v skladu z Uredbo (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o smotrnosti], ki določa pravila za spremljanje odhodkov in okvir smotrnosti za proračun, vključno s pravili za zagotavljanje enotne uporabe načela, da se ne škoduje bistveno, iz člena 33(2), točka (d), Uredbe (EU) 2024/2509 in načela enakosti spolov iz člena 33(2), točka (f), Uredbe (EU) 2024/2509, pravili za spremljanje in poročanje o smotrnosti programov in dejavnosti Unije, pravili za vzpostavitev portala Unije za financiranje, pravili za ocenjevanje programov ter drugimi horizontalnimi določbami, ki se uporabljajo za vse programe Unije, kot so določbe o informiranju, komuniciranju in prepoznavnosti.]
- (29) V skladu s členom 85(1) Sklepa Sveta (EU) 2021/1764²³ so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji programa ter ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero sta zadevna čezmorska država ali ozemlje povezana.
- (30) Program bi moral spoštovati pravice invalidov in jim zlasti zagotavljati dostopnost, predvsem v prometnem sektorju.

²³ Sklep Sveta (EU) 2021/1764 z dne 5. oktobra 2021 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji, vključno z odnosi med Evropsko unijo na eni strani ter Grenlandijo in Kraljevino Dansko na drugi strani (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj, vključno z Grenlandijo) (UL L 355, 7.10.2021, str. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

- (31) Program bi moral biti odprt za sodelovanje s tretjimi državami, kadar je to v interesu Unije. V ta namen lahko Unija v celoti ali delno pridruži tretje države sestavnim dejavnostim programa. **Projekti, v katerih sodelujejo subjekti iz tretjih držav, se lahko podprejo, če to odobrijo zadevne države članice in kadar je to bistveno za izvajanje ukrepa in prispeva k ciljem iz člena 3. S pridružitvijo se lahko omogoči nadaljnji dostop do programa, na primer kar zadeva upravičenost ali sodelovanje pridružene tretje države kot opazovalke v postopku odbora.** Pri tem bi bilo treba zagotoviti pravično ravnovesje med prispevki in koristmi tretje države ter zaščito finančnih in varnostnih interesov Unije. **Zagotoviti bi bilo treba tudi enake konkurenčne pogoje v pomorskem prevozu s preprečevanjem selitve virov CO₂ v skladu z uvodno izjavo 41 in členom 9 Uredbe (EU) 2024/1679. Sodelovanje s tretjimi državami pri čezmejnih projektih na področju energije iz obnovljivih virov bi bilo treba po potrebi vzpostaviti v okviru, določenem v Direktivi (EU) 2018/2001.**
- (32) Da bi se ustrezno upošteval razvoj vseevropskega omrežja, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi s spremembami okvirnega seznama projektov skupnega interesa v Prilogi k tej uredbi. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje²⁴. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

²⁴UL L 123, 12.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (33) Člen 12(2) Uredbe (EU) 2021/1153 pooblašča Komisijo, da sprejme izvedbene akte, v katerih določi infrastrukturne zahteve, ki se uporabljajo za nekatere kategorije ukrepov v zvezi z infrastrukturo z dvojno rabo. Na podlagi tega je bila sprejeta Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1328²⁵. Po reviziji pravnega okvira s sprejetjem Uredbe (EU) 2024/1679 in za zagotovitev možnosti nadaljnega posodabljanja infrastrukturnih zahtev neodvisno od omejenega trajanja te uredbe je treba v navedenem aktu določiti pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, ki določajo infrastrukturne zahteve, ki se uporabljajo za nekatere kategorije ukrepov v zvezi z infrastrukturo z dvojno rabo. Uredbo (EU) 2024/1679 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti, da se Komisiji podeli pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov v ta namen.
- (34) Uredbo (EU) št. 2021/1153 bi bilo treba razveljaviti z učinkom od 1. januarja 2028 –
- SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba vzpostavlja Instrument za povezovanje Evrope (v nadaljnjem besedilu: program) in določa cilje programa, njegov proračun [za obdobje 2028–2034], oblike financiranja Unije ter pravila za zagotavljanje takega financiranja.

²⁵Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1328 z dne 10. avgusta 2021 o določitvi infrastrukturnih zahtev, ki se uporabljajo za določene kategorije ukrepov v zvezi z infrastrukturo za dvojno rabo v skladu z Uredbo (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 288, 11.8.2021, str. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1328/oj).

Člen 2

Opredelevitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „ukrep“ pomeni vsako dejavnost, ki velja za finančno in tehnično neodvisno, je časovno omejena in potrebna za izvajanje projekta;
- 1a. „upravičenec“ pomeni subjekt s pravno osebnostjo, s katerim je bil podpisan sporazum o nepovratnih sredstvih;**
2. „vseevropsko prometno omrežje“ pomeni vseevropsko prometno omrežje iz Uredbe (EU) 2024/1679;
3. „projekt skupnega interesa“ pomeni projekt skupnega interesa, kot je opredeljen v členu 3, točka 1, Uredbe (EU) 2024/1679 ali členu 2, točka 5, Uredbe (EU) 2022/869;
4. „trajnostno vseevropsko prometno omrežje“ pomeni vseevropsko prometno omrežje, ki izpolnjuje zahteve iz člena 5 **o odpornem omrežju, gospodarnem z viri, in varstvu okolja** ter **člena 45 o novih tehnologijah in inovacijah** Uredbe (EU) 2024/1679;
5. „pametno vseevropsko prometno omrežje“ pomeni vseevropsko prometno omrežje, ki izpolnjuje zahteve iz člena 43 **o sistemih informacijske in komunikacijske tehnologije za promet** ter **člena 45 o novih tehnologijah in inovacijah** Uredbe (EU) 2024/1679;

6. „odporno vseevropsko prometno omrežje“ pomeni vseevropsko prometno omrežje, ki izpolnjuje zahteve iz **člena 5 o odpornem omrežju, gospodarnem z viri, in varstvu okolja ter** člena 46 **o odpornosti infrastrukture** Uredbe (EU) 2024/1679;
7. „vojaška mobilnost“ pomeni zmožnost Evropske unije in njenih držav članic, da hitro in učinkovito **sprejmejo**, prevažajo, premikajo, [...] napotujejo **in oskrbujejo** vojaško osebje, opreme in zaloge znotraj držav članic in zunaj svojih meja ter tako zagotovijo pravočasen in učinkovit odziv [...] oboroženih sil;

7a. „prometna infrastruktura za dvojno rabo“ pomeni infrastrukturo prometnega omrežja, namenjeno tako civilni kot vojaški mobilnosti;

8. „študije“ pomeni dejavnosti, potrebne za pripravo izvajanja projekta, kot so pripravljalne študije, študije kartiranja in izvedljivosti, študije v zvezi z ocenjevanjem, preskusi in potrjevanjem, tudi v obliki programske opreme, ter vse druge ukrepe za tehnično podporo, vključno s pripravljalnimi deli, potrebnimi za opredelitev in razvoj projekta ter odločitev o njegovem financiranju, kot so predhodni pregledi zadevnih lokacij ter priprava finančnega svežnja;
9. „dela“ pomeni nakup, dobavo in uporabo sestavnih elementov, sistemov in storitev, vključno s programsko opremo, načrtovanje, **nadgradnjo**, izvajanje gradnje in montaže projekta, tehnično potrditev montaže ter začetka uporabe projekta;

9a. „globalni projekt“ pomeni obsežni projekt s čezmejno razsežnostjo, ki je razdeljen na več ukrepov in za katere je bilo sklenjenih več sporazumov o nepovratnih sredstvih;

10. „projekt vzajemnega interesa“ pomeni projekt vzajemnega interesa, kot je opredeljen v členu 2, točka 6, Uredbe (EU) 2022/869;

11. „čezmejni projekt na področju energije iz obnovljivih virov“ pomeni kar koli od naslednjega:
- (a) projekt za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov – **in po potrebi priključitev proizvodnje na distribucijsko ali prenosno omrežje, če je sestavni del projekta, učinkovito omogoča povezovanje objekta za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in je njegova podpora** –, ki je vključen v sporazum o sodelovanju v smislu členov 8, 9, 11 ali 13 Direktive (EU) 2018/2001;
 - (b) projekt za shranjevanje – **in po potrebi njegovo priključitev na distribucijsko ali prenosno omrežje, če je sestavni del projekta, učinkovito omogoča povezovanje objekta za shranjevanje in je njegova podpora** –, vključno z objektom za shranjevanje energije na isti lokaciji v smislu člena 2, točka (44d), Direktive (EU) 2018/2001, ki podpira vključevanje energije iz obnovljivih virov v energetske sistem Unije, razen objektov za shranjevanje energije v smislu Priloge II, točka 1(c), Uredbe (EU) 2022/869, in ki je vključen v podobno ureditev med dvema ali več državami članicami ali med eno ali več državami članicami in eno ali več tretjimi državami.

Člen 3

Cilji programa

1. Splošni cilji programa so izgradnja, razvoj, varovanje, posodobitev in dokončanje vseevropskih omrežij v prometnem in energetskem sektorju zaradi podpiranja **razogljičenega, delujočega, konkurenčnega in povezanega** enotnega trga in spodbujanja kohezije; olajšanje vojaške mobilnosti znotraj vseevropskih prometnih omrežij; olajšanje čezmejnega sodelovanja na področju energije iz obnovljivih virov ter spodbujanje sinergij med prometnim in energetskim sektorjem.

2. Specifični cilji programa so:

(a) v prometnem sektorju:

- (i) prispevati k razvoju projektov skupnega interesa, ki se nanašajo na **učinkovita** prometna omrežja, ki **nemoteno delujejo**, so medsebojno povezana, interoperabilna, razogljičena, pametna, varna, trajnostna, odporna, varna in multimodalna, v skladu z Uredbo (EU) 2024/1679, zlasti z:
 - (1) ukrepi v zvezi s projekti skupnega interesa s čezmejno razsežnostjo za izvajanje vseevropskega prometnega omrežja, vključno z ukrepi **na evropskih prometnih koridorjih, kot so ukrepi** na okvirnih odsekih, navedenih v Prilogi k tej uredbi;
 - (2) ukrepi v zvezi s projekti skupnega interesa, [...] povezanimi z dokončanjem pametnega, odpornega, **varnega, interoperabilnega**, razogljičenega in trajnostnega vseevropskega prometnega omrežja;
 - (3) ukrepi v zvezi s projekti skupnega interesa s čezmejno razsežnostjo s tretjimi državami, ki izvajajo vseevropsko prometno omrežje v skladu s členom 9 Uredbe (EU) 2024/1679;
- (ii) prilagoditi dele vseevropskega prometnega omrežja za dvojno rabo prometne infrastrukture zaradi izboljšanja civilne in vojaške mobilnosti **v skladu s členom 48 Uredbe (EU) 2024/1679** s poudarkom na štirih prednostnih koridorjih EU za vojaško mobilnost, ki so jih države članice določile [...] v Prilogi II k „Vojaškim potrebam za vojaško mobilnost v **EU** in širše“ [...], [...] ki jih je Svet odobril 17. [...] marca 2025, **in v vseh naknadno odobrenih nadaljnjih revizijah** [...];

(b) v energetske sektorju:

- (i) **kot osrednji cilj** prispevati k razvoju projektov skupnega interesa in projektov vzajemnega interesa, kot so določeni v členu 18 Uredbe (EU) 2022/869, zaradi spodbujanja dokončanja energetske unije, povezovanja učinkovitega in konkurenčnega notranjega energetskega trga ter čezmejne in medsektorske interoperabilnosti omrežij, omogočanja lažjega razogljičenja gospodarstva, **odprave energetske izoliranosti in ozkih grl pri medsebojnih povezavah**, spodbujanja energetske učinkovitosti, **zaščite in** odpornosti **energetske infrastrukture ter zagotavljanja** [...] zanesljivosti oskrbe;
- (ii) olajšati čezmejno sodelovanje **na področju energije, zlasti** [...] s podporo čezmejnemu projektom na področju energije iz obnovljivih virov ali s konkurenčnim postopkom zbiranja ponudb za nove projekte na področju energije iz obnovljivih virov **in projekte za shranjevanje** v okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov, vzpostavljenega na podlagi člena 33 Uredbe (EU) 2018/1999, kadar so izpolnjeni pogoji iz člena 11(5) te uredbe, zaradi doseganja ciljev Unije glede razogljičenja, konkurenčnosti, dokončanja notranjega energetskega trga in zanesljivosti oskrbe na stroškovno učinkovit način.

[Člen 4

Proračun

1. Okvirna finančna sredstva za izvajanje programa za obdobje 2028–2034 znašajo 81 428 000 000 EUR v tekočih cenah.
2. Okvirna razdelitev zneska iz odstavka 1 je naslednja:
 - (a) 51 515 000 000 EUR za specifične cilje na področju prometa in vojaške mobilnosti iz člena 3(2), točka (a);

- (b) 29 912 000 000 EUR za specifične cilje na področju energije iz člena 3(2), točka (b).
3. Proračunske obveznosti za dejavnosti, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razporedijo na več let v letne obroke.
 4. Odobritve se lahko knjižijo v proračun Unije po letu 2034, da se pokrijejo potrebni odhodki in omogoči upravljanje ukrepov, ki niso zaključeni do konca programa.
 5. Finančna sredstva iz odstavka 1 tega člena in zneski dodatnih sredstev iz člena 5 se lahko uporabijo tudi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje programa in sektorskih smernic iz Uredbe (EU) 2024/1679 ali Uredbe (EU) 2022/869, kot so dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, korporativni informacijskotehnološki sistemi in platforme ter dejavnosti informiranja in komuniciranja, vključno s korporativnim komuniciranjem o političnih prednostnih nalogah Unije, ter za vso drugo tehnično in upravno pomoč ali odhodke, povezane z zaposlenimi, ki jih ima Komisija pri upravljanju programa.]

Člen 5

Dodatna sredstva

1. Države članice, institucije, organi in agencije Unije, tretje države, mednarodne organizacije, mednarodne finančne institucije ali druge tretje strani lahko brez poseganja v člena 107 in 108 PDEU zagotovijo dodatne finančne ali nefinančne prispevke za program. Dodatni finančni prispevki so zunanji namenski prejemki v smislu člena 21(2), točka (a), (d) ali (e), ali člena 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Sredstva, dodeljena državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo dajo na voljo za program. Komisija ta sredstva izvršuje neposredno ali posredno v skladu s členom 62(1), točka (a) ali (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Dodajo se znesku iz člena 4(1) te uredbe. Ta sredstva se uporabijo v korist zadevne države članice. Kadar Komisija za dodatne zneske, ki so tako dani na voljo za program, ne sklene pravne obveznosti v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja, se lahko ustrezni zneski, za katere niso sklenjene obveznosti, na zahtevo zadevne države članice prerazporedijo nazaj v enega ali več zadevnih izvornih programov ali njihovih naslednikov.

Člen 6

Alternativno, kombinirano in kumulativno financiranje

1. Program se izvaja usklajeno z drugimi programi Unije. Ukrep, ki je prejel prispevek Unije iz drugega programa, lahko prejme tudi prispevek v okviru tega programa. Za ustrezni prispevek se uporabljajo pravila zadevnega programa Unije, lahko pa se za vse prispevke v okviru tega programa uporablja enoten sklop pravil in se sklene ena sama pravna obveznost. Če prispevki Unije temeljijo na upravičenih stroških, kumulativna podpora iz proračuna Unije ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa in se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, ki določajo pogoje za podporo.

2. Postopki dodeljevanja v okviru programa se lahko izvedejo skupaj v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja z državami članicami, institucijami, organi in agencijami Unije, tretjimi državami, mednarodnimi organizacijami, mednarodnimi finančnimi institucijami ali drugimi tretjimi stranmi (v nadaljnjem besedilu: partnerji v skupnem postopku dodeljevanja), če je zagotovljena zaščita finančnih interesov Unije. Za take postopke se uporablja enoten sklop pravil in se sklone ena sama pravna obveznost. V ta namen lahko partnerji v skupnem postopku dodeljevanja dajo sredstva na voljo programu v skladu s členom 5 te uredbe ali pa se lahko pooblastijo za izvajanje postopka dodeljevanja, po potrebi v skladu s členom 62(1), točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. V skupnih postopkih dodeljevanja lahko komisijo za ocenjevanje iz člena 153(3) Uredbe (EU, EURATOM) 2024/2509 sestavljajo tudi člani, ki so predstavniki partnerjev v skupnem postopku dodeljevanja.

Člen 7

Tretje države, pridružene Programu

1. V programu lahko kot polno ali delno pridružene sodelujejo naslednje tretje države, in sicer v skladu s cilji iz člena 3 ter ustreznimi mednarodnimi sporazumi ali v okviru teh sporazumov sprejetimi sklepi, ki se uporabljajo za:
- (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora, ter evropske mikrodržave;
 - (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke;
 - (c) države evropske sosedске politike;
 - (d) druge tretje države.

2. Pridružitveni sporazumi za sodelovanje v programu:

- (a) zagotavljajo pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi tretje države, ki sodeluje v programu;
- (b) določajo pogoje za sodelovanje v programu, vključno z izračunom finančnih prispevkov, sestavljenih iz operativnega prispevka in pristojbine za sodelovanje, za program in njegove splošne upravne stroške;
- (c) na tretjo državo ne prenašajo nobenega pooblastila za odločanje v programu;
- (d) jamčijo pravice Unije, da zagotavlja dobro finančno poslovanje in ščiti svoje finančne interese;
- (e) po potrebi zagotavljajo zaščito interesov Unije v zvezi z varnostjo in javnim redom.

Za namene točke (d) tretja država podeli potrebne pravice in dostop, ki se zahtevajo na podlagi uredb (EU, Euratom) 2024/2509 in (EU, Euratom) št. 883/2013, ter zagotovi, da so sklepi o izvršbi, ki nalagajo denarno obveznost na podlagi člena 299 PDEU, ter sodbe in sklepi Sodišča Evropske unije izvršilni naslov.

Člen 8

Izvajanje in oblike financiranja Unije

- 1. Program se izvaja v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 v okviru neposrednega upravljanja ali v okviru posrednega upravljanja s subjekti iz člena 62(1), točka (c), navedene uredbe.

2. Financiranje Unije se lahko zagotovi v kateri koli obliki v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, zlasti kot nepovratna sredstva, nagrade, javna naročila in nefinančne donacije.
3. [Kadar se podpora zagotovi v obliki proračunskega jamstva ali finančnega instrumenta, vključno v kombinaciji z nepovratno podporo v operaciji mešanega financiranja, se zagotovi izključno z instrumentom InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost in mehanizmi izvajanja instrumenta Globalna Evropa ter se izvršuje v skladu z veljavnimi pravili instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost in mehanizmi izvajanja instrumenta Globalna Evropa na podlagi sporazumov, sklenjenih za tovrstno podporo v okviru instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost in mehanizmov izvajanja instrumenta Globalna Evropa.]
4. [Podpora Unije v obliki proračunskega jamstva se zagotovi do najvišjega možnega zneska proračunskega jamstva, določenega z uredbo o Evropskem skladu za konkurenčnost ali uredbe o NDICI – Globalna Evropa.]
5. [Kadar se za program uporabljajo instrument InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost ali mehanizmi izvajanja instrumenta Globalna Evropa, se določijo rezervacije za proračunsko jamstvo in financiranje finančnih instrumentov, vključno v kombinaciji z nepovratno podporo v obliki operacije mešanega financiranja.]

Člen 9

Upravičenost

1. [...]
2. V postopkih dodeljevanja v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja je lahko do zagotavljanja ali prejemanja podpore Unije upravičen eden ali več naslednjih pravnih subjektov:
 - (a) subjekti s sedežem v državah članicah, **vključno s skupnimi podjetji in vozili za posebne namene**;
 - (b) subjekti s sedežem v pridruženi tretji državi;

(c) **izjemoma, kadar je financiranje takih subjektov bistveno za izvajanje ukrepa in prispeva k ciljem iz člena 3:**

(i) mednarodne organizacije;

([...]**ii**) drugi subjekti s sedežem v nepridruženih tretjih državah [...];

3. Dodatno k členu 168(2) in (3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 lahko pridružene tretje države iz člena 7(1) te uredbe po potrebi sodelujejo v katerem koli mehanizmu javnega naročanja iz člena 168(2) in (3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in imajo od njega koristi. Pravila, ki se uporabljajo za države članice, se smiselno uporabljajo za sodelujoče pridružene tretje države.
4. Postopki dodeljevanja, ki vplivajo na varnost ali javni red, zlasti v zvezi s strateškimi sredstvi in interesi Unije ali njenih držav članic, se omejijo v skladu s členom 136 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. V skladu s členom 136 finančne uredbe za dobavitelje z visokim tveganjem skladno s pravom EU iz varnostnih razlogov veljajo omejitve upravičenosti. **Posebna pozornost se nameni ukrepom vojaške mobilnosti.**²⁶
5. Glede ukrepov iz člena 3(2), točka (a)**(i)**, te uredbe se pri oceni predlogov glede na merila za dodelitev, kadar je to ustrezno, zagotovi, da so predlagani ukrepi usklajeni z delovnimi načrti za koridor in izvedbenimi akti iz členov 54 in 55 Uredbe (EU) št. 2024/1679 ter da upoštevajo posvetovalno mnenje odgovornega evropskega koordinatorja na podlagi člena 52(9) navedene uredbe.

²⁶ **Do izida horizontalnih razprav o VFO bo morda potreben nadaljnji razmislek o omejitvah upravičenosti v zvezi z vojaško mobilnostjo.**

6. Predloge za nepovratna sredstva predloži ena ali več držav članic ali pa se predložijo z odobritvijo zadevnih držav članic za projekt [...].
7. [...]
8. [...] **V** programih dela iz **člena 12 te uredbe in** člena 110 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 [...] **se določijo:**
- a) pričakovani rezultati;**
 - b) ukrepi s podporo, vključno s študijami in deli;**
 - c) okvirni časovni raspored;**
 - d) okvirni zneski, ki so na voljo;**
 - e) oblike prispevkov Unije;**
 - f) stopnje sofinanciranja;**
 - g) [...] po potrebi podrobnejša merila za upravičenost za specifične ukrepe, **da se zagotovi, da bodo doseženi cilji iz člena 3 te uredbe, ter omejitve v skladu z odstavkom 4 tega člena.****

Člen 9a

Merila za dodelitev

V programih dela se določijo pregledna merila za izbor in dodelitev, ki se lahko podrobneje opredelijo v dokumentih v zvezi s postopkom dodeljevanja. Pri oceni projekta se lahko kot merila za dodelitev upoštevajo prednost in nujnost, kakovost vloge, učinek, zrelost in spodbujevalni učinek ukrepa.

Člen 10

Dopolnilna pravila v zvezi z dodeljevanjem nepovratnih sredstev

1. Poleg razlogov za zmanjšanje iz člena 132(4) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 se lahko znesek nepovratnih sredstev zmanjša pod naslednjimi pogoji:
 - (a) v zvezi s študijami, kadar se ukrep ni začel izvajati v enem letu po datumu začetka, navedenem v sporazumu o nepovratnih sredstvih;
 - (b) v zvezi z deli, kadar se ukrep ni začel izvajati v dveh letih po datumu začetka, navedenem v sporazumu o nepovratnih sredstvih;
 - (c) po pregledu napredka v zvezi z ukrepom je ugotovljeno, da je pri izvajanju ukrepa prišlo do tako velikih zamud, da ni verjetno, da bodo cilji ukrepa doseženi.
2. Sporazum o nepovratnih sredstvih se lahko spremeni ali odpove v skladu s pogoji iz odstavka 1.

Pred sprejetjem odločitve o zmanjšanju ali ukinitvi nepovratnih sredstev se primer celovito preuči, zadevni upravičenci pa imajo možnost, da v razumnem časovnem okviru predložijo pripombe.

3. Razpoložljive odobritve za prevzem obveznosti, ki izhajajo iz uporabe odstavka 1 ali 2, se dajo na voljo v okviru tega programa.
4. Brez poseganja v uporabo konkurenčnih postopkov, kadar je to ustrezno v skladu s členom 192(1) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, in poleg postopkov iz člena 198 navedene uredbe se lahko v programu dela iz člena 12 te uredbe, kadar je to ustrezno utemeljeno s sklicevanjem na potrebo po olajšanju dokončanja globalnega projekta, navedejo ukrep in upravičenci ter določi najvišji znesek, do katerega je še možno povabilo za predloge za podaljšanje tekočih ali dokončanih ukrepov v okviru programa, pri čemer se zagotovita enaka obravnava in preglednost v skladu s členom 191 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Dodelitev za tekoče ukrepe je lahko v obliki spremembe prvotnega ukrepa z dodajanjem novih dejavnosti in povečanjem najvišjega prispevka Unije, **ki ga upravičenci tega prvotnega sporazuma o nepovratnih sredstvih porabijo za dokončanje globalnega projekta**. Odobritve za prevzem obveznosti iz odstavka 3 tega člena se uporabijo za kritje zneskov, ki so v programu dela rezervirani za take dodelitve.
5. [Za študije znesek finančne podpore Unije ne presega 50 % skupnih upravičenih stroškov.]
6. [Za dela, ki se nanašajo na specifični cilj iz člena 3(2), točka (a), znesek finančne podpore Unije ne presega 50 % skupnih upravičenih stroškov. Stopnja sofinanciranja za ukrepe, ki se izvajajo v državah članicah, v katerih je BND na prebivalca nižji od 90 % BND Unije, je takšna, da znesek finančne podpore Unije ne presega 75 % skupnih upravičenih stroškov.]
7. [Za dela, ki se nanašajo na specifične cilje iz člena 3(2), točka (b), velja naslednje:
 - (a) znesek finančne podpore Unije ne presega 50 % skupnih upravičenih stroškov;

(b) pri ukrepih, ki prispevajo k razvoju projektov v skupnem interesu in ki na podlagi dokazov iz člena 18(2) Uredbe (EU) št. 2022/869 zagotavljajo visoko stopnjo zanesljive oskrbe na ravni regije ali celotne Unije ali krepijo solidarnost Unije ali ponujajo zelo inovativne rešitve, se lahko stopnje sofinanciranja iz točke (a) povečajo na največ 75 % skupnih upravičenih stroškov.]

8. [V vsakem od sektorjev, in sicer prometnem in energetskega sektorju, se kar zadeva dela, ki se izvajajo v najbolj oddaljenih regijah, uporablja posebna najvišja stopnja sofinanciranja v višini 60 %.]
9. Podpora, ki jo zagotavlja program, pospešuje ali spodbuja naložbe z odpravljanjem nedelovanja trga ali suboptimalnih razmer za naložbe, in sicer sorazmerno, pri čemer se prepreči podvajanje ali izrivanje, ter spodbuja zasebno financiranje, in ima dodano vrednost Unije.

Člen 11

Čezmejni projekti na področju energije iz obnovljivih virov

1. Komisija vsaj enkrat letno izvede [...] **razpis za financiranje** čezmejnih projektov na področju energije iz obnovljivih virov na podlagi meril in postopka, določenih v tem členu, v delegiranem aktu iz odstavka 4 tega člena in z njim povezanem programu dela iz člena 12.
2. Čezmejni projekti na področju energije iz obnovljivih virov bi morali omogočiti prihranek stroškov pri uvajanju energije iz obnovljivih virov po vsej Uniji ali druge koristi za **razogljičenje**, povezovanje sistema, **prožnost sistema, shranjevanje**, zanesljivost oskrbe, konkurenčnost ali inovacije v primerjavi s podobnim projektom, ki ga je izvedla ena od sodelujočih držav članic ali tretja država sama.

3. V primeru nepovratnih sredstev za dela bi moral vlagatelj dokazati potrebo po odpravi nedelovanja trga ali finančnih ovir, kot so nezadostna komercialna uspešnost, visoki začetni stroški ali pomanjkanje tržnega financiranja.
4. Komisija do (dan, mesec, leto) (ali 12 mesecev po začetku veljavnosti tega akta) sprejme delegirani akt v skladu s členom 14 o dopolnitvi te uredbe z določitvijo specifičnih meril in postopka za izbor čezmejnih projektov na področju energije iz obnovljivih virov, **pri čemer upošteva morebitne posebne koristi za doseganje ciljev iz člena 3(2), točka (b)(i) in (ii), kadar so čezmejni projekti na področju energije iz obnovljivih virov neločljivo povezani z razširitvijo čezmejnih energetskih omrežij.**
5. Komisija se lahko odloči, da proračun programa, predviden za čezmejne projekte na področju energije iz obnovljivih virov, dodeli mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov, vzpostavljenemu s členom 33 Uredbe (EU) 2018/1999, kadar lahko doseže specifične cilje iz člena 3(2), točka (b)(ii), te uredbe in kadar lahko prispeva k zmanjšanju stroškov kapitala za projekte na področju energije iz obnovljivih virov **ali k stroškovno učinkovitemu vključevanju energije iz obnovljivih virov v energetski sistem v skladu z nameni omogočitvenega okvira iz člena 3(5)(a) in (b) Direktive (EU) 2018/2001.** Skupni prispevek za obdobje od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2034 ne sme preseči 5 % proračuna tega programa, predvidenega za specifične cilje iz člena 3(2), točka (b).
- 5a. Če je bil 5-odstotni prispevek v mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov v celoti dodeljen do 1. januarja 2031, Komisija oceni uvajanje čezmejnih projektov na področju energije iz obnovljivih virov na trg in povpraševanje po njih ter delovanje mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov in se lahko poleg tega odloči, da dodeli dodaten prispevek, ki ne presega 5 % preostalega proračuna tega programa, predvidenega za specifične cilje iz člena 3(2), točka (b).**

Člen 12

Program dela

1. Program se izvaja s programi dela iz člena 110 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Programi dela po potrebi določijo dejavnosti in z njimi povezane zneske podpore Unije, ki se izvršijo v okviru instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost in mehanizmov izvajanja instrumenta Globalna Evropa.
 - 2a. Komisija pri sprejemanju programov dela v energetske sektorju nameni posebno pozornost projektom skupnega interesa in projektom vzajemnega interesa ter povezanim ukrepom, katerih cilj je nadaljnja integracija notranjega energetskega trga, odprava energetske izoliranosti in ozkih grl pri medsebojnih elektroenergetskih povezavah.**
 - 2b. V programih dela v energetske sektorju se določijo ocenjeni zneski za specifične cilje na področju energije iz člena 3(2), točka (b), in upošteva razvoj energetske politike EU, med drugim okvir za razogljčenje energetske sistema.**
3. Komisija sprejme programe dela z izvedbenimi akti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s [...] postopkom **pregleda** iz člena 15(3).
 - 3a. V delovnih programih se zagotovi skladnost in dopolnjevanje z Uredbo (EU)[XXX] [Evropski sklad za konkurenčnost].**

Člen 12a

Dodeljevanje finančne podpore Unije

Po vsakem razpisu za zbiranje predlogov, objavljenem na podlagi programa dela iz člena 12, Komisija sprejme izvedbeni akt o določitvi zneska finančne podpore, ki se dodeli izbranim projektom ali delom projektov, ter o pogojih in načinih njihove izvedbe. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 15(3).

Člen 13

Delegirani akti

Po **odobritvi zadevne države članice v skladu s** členom 172, drugi odstavek, PDEU se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 14 [...] te uredbe za spremembo Priloge k tej uredbi v zvezi z okvirnim seznamom projektov.

Člen 14

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 11(4) in (13) se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2034.

3. Prenos pooblastila iz člena 11(4) in člena 13 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
5. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 11(4) in člena 13, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca. Predstavniki tretjih držav ali mednarodnih organizacij ne smejo biti prisotni pri razpravah o zadevah, povezanih s členom 12(3) te uredbe.

Člen 15

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Za zadeve v zvezi s ciljem iz člena 3(2), točka (a), se odbor sestane v naslednji sestavi: IPE – promet.

Za zadeve v zvezi s cilji iz člena 3(2), točka (b), se odbor sestane v naslednji sestavi: IPE – energija.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen [...] **5** Uredbe (EU) št. 182/2011.

3a. Kadar odbor za zadeve v zvezi s postopkom iz člena 12(3) ne da mnenja, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi tretji pododstavek člena 5(4) Uredbe (EU) št. 182/2011.

4. Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, ko v roku za izdajo mnenja tako odloči predsednik odbora ali to zahteva navadna večina članov odbora.

5. V skladu z mednarodnimi sporazumi, ki jih je sklenila Unija, so lahko predstavniki tretjih držav ali mednarodnih organizacij kot opazovalci vabljeni na sestanke odbora pod pogoji, določenimi v njegovem poslovniku, ob upoštevanju varnosti in javnega reda Unije ali njenih držav članic. Predstavniki tretjih držav ali mednarodnih organizacij ne smejo biti prisotni na razpravah o zadevah, povezanih s členom 9 te uredbe.

Člen 16

Sprememba Uredbe (EU) 2024/1679

V členu 48 Uredbe (EU) 2024/1679 se doda naslednji odstavek 3:

„3. Komisija lahko sprejme izvedbeni akt, s katerim določi zahteve glede infrastrukture, ki veljajo za določene kategorije infrastrukture **iz odstavka 1**, ki izpolnjuje civilne in obrambne potrebe (v nadaljnjem besedilu: infrastruktura z dvojno rabo).

Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 61(3).“

Člen 17

Razveljavitev

Uredba (EU) 2021/1153 se razveljavi z učinkom od 1. januarja 2028.

Člen 18

Prehodne določbe²⁷

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo zadevnih ukrepov do njihovega zaključka v skladu z uredbama (EU) št. 1316/2013 in (EU) 2021/1153, ki se še naprej uporabljata za zadevne ukrepe do njihovega zaključka.
 2. Finančna sredstva za program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med programom in ukrepi, sprejetimi v okviru Uredbe (EU) 2021/1153.
- 2a. Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1328 se še naprej uporablja, dokler se ne razveljavi z izvedbenim aktom iz člena 48(3) Uredbe (EU) 2024/1679.**

²⁷ **Če akt ne bo sprejet pred 1. januarjem 2028, bo morda treba razmisliti o prehodnih ukrepih, tudi o izrednem začetku obdobja upravičenosti.**

Člen 19

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2028.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik/predsednica

Okvirni seznam projektov skupnega interesa s čezmejno razsežnostjo, kot je naveden v členu 3(2), točka (a), prva alineja. **Če ni navedeno drugače, se odseki nanašajo na železniške povezave.**

Atlantski koridor	
FR-ES	Bordeaux-Burgos
ES-PT	Madrid-Lisboa
PT-ES	<u>Lisboa</u> -Porto-Vigo-A Coruña
Koridor Baltsko morje-Črno morje-Egejsko morje	
RO-BG	Craiova-Sofia
RO-BG	București-Giurgiu-Ruse-Varna
BG-EL	Sofia-Thessaloniki
EL-BG	Thessaloniki-Alexandroupolis-Burgas
PL-SK-HU	Kraków-Košice-Miskolc
RO-UA	Ploiești-Bacău-Chernivtsi
RO-MD	Pașcani-Iasi-Chișinău
Koridor Baltsko morje-Jadransko morje	
PL-CZ	Katowice / Opole-Ostrava-Brno
AT-SI	Wien-Graz-Maribor
<u>AT-IT</u>	<u>Villach-Udine-Trieste</u>
AT-SK [...]	Wien-Bratislava [...]
<u>AT-HU</u>	<u>Wien-Budapest</u>
<u>SK-HU</u>	<u>Bratislava-Budapest</u>
<u>AT-HU-HR</u>	<u>Wien-Szombathely-Zagreb</u>

PL-SK	Katowice–Žilina
Sredozemski koridor	
FR-IT	Lyon–Torino
FR-ES	Montpellier–Perpignan–Barcelona– <u>Valencia</u>
FR-IT	<u>Marseille</u> –Nice–Genova
<u>HR-HU</u>	<u>Rijeka–Zagreb–Székesfehérvár</u>
IT-SI	<u>Venezia</u> –Trieste / <u>Koper</u> –Divača– [...] Ljubljana
HU-UA	Nyiregyhaza–Chop
Koridor Severno morje–Ren–Sredozemlje	
FR-BE	Seine–Escaut, <u>vkjučno s pritoki</u> (celinska plovna pot)
NL-DE	Arnhem–Emmerich–Oberhausen
<u>NL-DE</u>	<u>Eindhoven–Mönchengladbach</u>
BE-NL	Gent–Terneuzen
<u>BE-NL</u>	<u>Bruxelles/Brussel–Amsterdam</u>
BE-LU	Namur–Luxembourg / <u>Bettembourg</u>
IT-CH	[...] <u>Genova</u> –Milano / <u>Novara–Chiasso–Brig</u>
DE-CH	Karlsruhe–Basel
IE-UK	Dublin–Belfast
Koridor Severno morje–Baltik	
<u>FI-EE-LV-LT-PL</u>	<u>Tampere–Helsinki</u> –Tallinn–Riga–Vilnius–Warszawa (<u>vključno z Rail Baltica</u>)
DE-PL	Berlin–Szczecin
DE-PL	Berlin–Frankfurt [...] (Oder)–Poznań– <u>Warszawa</u>
PL-UA	Kraków–Lviv
PL-UA	Lublin–Kovel

Koridor Ren–Donava	
DE–CZ	Nürnberg / Regensburg–Pilsen–Praha
DE–CZ	Dresden–Praha / <u>Kolín</u>
CZ–AT–SK	<u>Praha</u> –Brno–Wien / Bratislava
DE–AT–SK–HU– HR– <u>BiH–RS</u> –RO– BG– <u>MD–UA</u>	Rhine / Danube, <u> vključno s pritoki </u> (celinska plovna pot)
[...] CZ– <u>SK</u>	Olomouc (Zlin)–Žilina
HU–RO	Budapest– [...] Timisoara
<u>HU–RO</u>	<u>Budapest–Cluj–Bucuresti</u>
SK–UA	Košice–Chop
Koridor Skandinavija–Sredozemlje	
<u>DE</u> [...] –AT– <u>IT</u> [...]	München– <u>Innsbruck</u> –Verona (vključno z baznim predorom Brenner)
<u>DK</u> [...] – <u>DE</u> [...]	<u>København</u> [...] –Lübeck (vključno s <u> stalno povezavo </u> preko ožine Fehmarn)
SE–FI	Umeå–Luleå–Oulu (Botnijski koridor)
<u>SE–FI</u>	<u>Stockholm–Turku–Helsinki</u>
SE–NO	Stockholm–Oslo
<u>SE–NO</u>	<u>Göteborg–Oslo</u>
<u>SE–NO</u>	<u>Luleå–Narvik</u>
Koridor Zahodni Balkan–Vzhodno Sredozemlje	
AT–SI	Villach–Ljubljana
HR–SI	Zagreb–Ljubljana
EL–MK	Thessaloniki–Guevgueliya–Skopje
BG–RS	Sofia–Niš

<u>BG–MK</u>	<u>Sofia–Skopje</u>
HR–RS	Zagreb–Beograd
Prevoz po vodnih poteh	
	Evropski pomorski prostor in pristanišča TEN-T <u>(vključno s povezavami z zaledjem)</u>
Celovito omrežje	
FR–ES	Pau–Canfranc
<u>ES–PT</u>	<u>Sevilla–Faro</u>
<u>BE</u> [...] – <u>FR</u> [...]	Mons–Valenciennes
NL–DE	Groningen–Oldenburg
PL–CZ	Wrocław–Praha
<u>DE</u> [...] – <u>AT</u> [...]	München–Linz
BE– <u>NL</u> [...] [...] = <u>DE</u> [...]	Antwerpen–Venlo–Mönchengladbach
<u>EL–AL</u>	<u>Thessaloniki–Durrës</u>
<u>EL–MK</u>	<u>Florina–Veles</u>
<u>SE–NO</u>	<u>Sundsvall–Trondheim</u>